

# esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the Esperanto League for North America ☆ 2/2001  
Dumonata bulteno publikigata de Esperanto-Ligo por Norda Ameriko ☆ Aprilo 2001

## Look inside for:

President's message	2
ELNA-kongreso	3
El la Centra Oficejo	6
Donacoj al ELNA	8
Novaj membroj	8
Recenze <i>aŭskultu plu</i>	9
Esperanto in the media	10
Decidoj de la Estraro	10
Five most wanted	11
<i>plus</i>	
<i>Ktp!</i>	7

Originally, the Internet was 100 per cent English, but it's down to something like 75 per cent now and falling fast. Probably in a couple of years' time, it will be down to about 50 per cent. In a survey I did for a book that's coming out later this year, *Language on the Internet*, I tried to count the number of other languages that are already out there in cyberspace. I stopped at a thousand, but I would estimate that at least 1,500 languages, a quarter of the world's 6,000 languages, now have an Internet presence. And this is going to increase. (David Crystal in *Spotlight* 2/2001, p. 15)

## Globalization

### Threat to World's Cultural, Linguistic and Biological Diversity

*Even a branch of the United Nations is taking a cautionary stance on unbridled international commerce, as revealed in this article taken from a UNEP news release.*

Nature's secrets, locked away in the songs, stories, art and handicrafts of indigenous people, may be lost forever as a result of growing globalization, the United Nations Environment Program (UNEP) is warning.

Klaus Toepfer, Executive Director of UNEP, said on Feb 7, 2001: "The freeing up of markets around the world may well be the key to economic growth in rich and poor countries alike. But this must not happen at the expense of the thousands of indigenous cultures and their traditions."

"Indigenous peoples not only have a right to preserve their way of life. They also hold vital knowledge on the animals and plants with which they live. Enshrined in their cultures and customs are also secrets of how to manage habitats and the land in environmentally friendly, sustainable, ways", he said. Much of this knowledge is passed down from generation to generation orally, in art works or in the designs of handicrafts such as baskets, rather than being written down. So losing a language and its cultural context is like burning a unique reference book of the natural world.

"If these cultures disappear they and their intimate relationship with nature will be lost forever. We must do all we can to protect these people. If they disappear the world will be a poorer place", Mr. Toepfer said during the 21st session of UNEP's Governing Council which took place in Nairobi, Kenya, in the second week of February 2001.

Research, carried out on behalf of UNEP and drawing on work by hundreds of academics, highlights the way native

farmers in parts of West and East Africa, such as the Fulbe of Benin and tribes in Tanzania, find and encourage termite mounds to boost the fertility and moisture content of the soil.

Meanwhile the Turkana tribe of Kenya plan crop planting around an intimate knowledge of the behavior of frogs and birds, such as the ground hornbill, green wood hoopoe, spotted eagle owl and nightjar, which are revered as "prophets of rain".

The research, edited by Professor Darrell Addison Posey of the Federal University of Maranhao, São Luis, Brazil, and the Oxford Centre for the Environment, Ethics and Society at Mansfield College, University of Oxford, in Great Britain, claims many indigenous languages and cultures are already teetering on the brink of extinction in the face of globalization.

Studies estimate that there are 5,000 to 7,000 spoken languages in the world with 4,000 to 5,000 of these classed as indigenous. More than 2,500 are in danger of immediate extinction and many more are losing their link with the natural world.

Around a third, or 32 per cent of the world's spoken languages, are found in Asia; 30 per cent in Africa; 19 per cent in the Pacific; 15 per cent in the Americas and three per cent in Europe.

The report also links a profusion of languages with a wealth of wildlife underscoring how native peoples have thrived on a rich natural environment and managed it for the benefit of animals and plants.

The most languages are spoken in Papua New Guinea, where 847 different tongues are used. This is followed by Indonesia, 655; Nigeria, 376; India, 309; Australia, 261; Mexico, 230; Cameroon, 201; Brazil, 185; Zaire, 158; and the Philippines, 153.

(see *Globalization* p. 11)

Esperanto League for North America  
PO Box 1129, El Cerrito CA 94530  
USA/USONO  
☎ 510/653-0998; 📠 510/653-1468  
✉ elna@esperanto-usa.org  
www.esperanto-usa.org

*President/Prezidanto:* David T Wolff  
*Vice President/Vicprezidanto:* Grant Goodall  
*Secretary/Sekretario:* Ellen M Eddy  
*Treasurer/Kasisto:* Don Bushaw  
*Other Board Members/Aliaj estraranoj:* Jennifer Bondelid, Peggy Dolter, D Gary Grady, Ralph Lewin, Elizabeth Raible, Orlando E Raola, Derek Roff, Sylvan J Zaft, Michele Zielinsky

*Director, Central Office/Direktoro de la Centra Oficejo:* Joel Brozovsky  
*Vice Director, Central Office/Vicdirektoro de la Centra Oficejo:* Ionel Oneț

### esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the Esperanto League for North America  
Dumonata bulteno publikigata de Esperanto-Ligo por Norda Ameriko  
Vol. 37, No. 2

ISSN 1056-0297

*Editor/Redaktoro:* Ionel Oneț

☎ 510/653-0998; 📠 510/653-1468

✉ ionel@esperanto-usa.org

Materials for *esperanto USA* should be sent to/Materialojn por *esperanto USA* oni sendu al:

### esperanto USA

PO Box 1129, El Cerrito CA 94530  
USA/USONO

or by e-mail/aŭ e-poŝte al:

e-usa@esperanto-usa.org

The opinions expressed in this bulletin are those of the authors, and don't necessarily represent the point of view of ELNA or its bulletin/La opinioj esprimataj en ĉi bulteno apartenas al la aŭtoroj, kaj ne nepre prezentas la vidpunkton de ELNA aŭ ties bulteno.

Reprinting materials from this bulletin is permitted, provided that due credit is given, and a copy of the reprinted material is sent to ELNA/Estas permesate reaperigi materialojn el ĉi bulteno, kondiĉe ke oni ĝuste indiku la fonton kaj ke oni sendu ekzempleron de la re publikigita materialo al ELNA.

Deadline for the next issue/Limdato por la sekva numero: 29.05.2001.

*Sez the Prez*

Saluton ĉiuj,

This issue: some philosophy. We've all heard the adage, "Anything worth doing is worth doing well." I recently ran into the opposite saying: "Anything worth doing is worth doing **badly**." What does this mean? You should consider doing some things even if you can't do them well. If it's worth doing, perhaps doing it badly is still valuable. If learning to read and speak Esperanto is worth doing (and it is!), then you are better off learning to do these badly than not doing them at all.

Of course, you still need to apply judgment and consider whether the good effects will outweigh the bad effects. Some things aren't worth doing badly. I am not about to try brain surgery on any friends or relatives. I don't recommend **teaching** Esperanto unless you are at least an adequate teacher. But many valuable tasks for Esperanto can be done even if you are not an expert. Check the list of volunteer tasks on our web site, or the Five Most Wanted list, and see if you can do one of these.

On the other hand... perhaps you can improve your skills at something. Raising funds, publicity, organizing – these are not brain surgery (they're not even rocket science). Millions of people do them. Many of these people have written books or give courses about doing them. Check out your local library, see if your local schools have adult-education classes, or search the Web, and **learn**. For example, you only need to know about ten things to write a good press release.

My thanks to the Nominating Committee, ably led by Anna Bennett (and you should thank them too). Anna and the other members, Tom Eccardt, Bill Harmon, David Jordan, and Miko Sloper, are responsible for the excellent slate of candidates on your ballot, which you should have received by now. Remember to vote!

You may have wondered how I pick recipients of the prized "Ege Bone!" postcard. It's pretty simple. First and most important, I have to hear about them somehow. Often it's through a local newsletter (I enjoy reading what's happening with the local groups – hint hint). Sometimes I hear via email about someone who has done something special. Sometimes it's word of mouth from a friend. If they have done something that helps ELNA or Esperanto, and it's beyond the tasks that our Board members and hard-working CO staff normally do, they may get the surprise prize. So feel free to tell me about people going above and beyond. You can even tell me about something you've done yourself.

This issue an Ege Bone! goes to Jacob Schwartz in Boston. Jacob has organized monthly get-togethers where no one else could put the time and energy into this, and helped arrange a meeting of a dozen young Esperantists (see p. 7). I met with this high-energy and enthusiastic group, and I expect that you will hear more about several of them over the next few years.

Thanks –

David WOLFF, President

dwolff@world.std.com

978/264-0286 (8-10pm Eastern time weekdays, noon-5pm weekends)

## Menciinde

Ĉion por LOGE (Ligo de Orient-Golfaj Esperantistoj) kaj SFERO (San-Franciska Esperanta Regiona Organizo) oni sendu al s-ro William R. Harmon, 2389 Thackeray Dr, Oakland CA 94611. La adreso ĉe PO Box 324, Berkeley CA 94701 baldaŭ ne plu validos.

Gratulojn kaj bondezirojn al Michele Zie-

linski (Asheville NC), kiu edziniĝis antaŭ nelonge.

Gratulojn al Orlando Raola kaj lia filo Abel (Goleta CA), kiuj fariĝis civitanoj de Usono antaŭ nelonge.

Kondolencojn al Joel Brozovsky (Berkeley CA), pro la jusa morto de lia patrino.

Adiaŭon al David Keedy (San Antonio TX), kiu mortis la 6an de marto ĉi-jare.

# LA 49-A ELNA-KONGRESO

SALLAGA URBO, 2001 MAJO 25-28

— DUA BULTENO —

*Jen la informoj kiujn vi atendis pri prelegoj kaj ekskursoj.*

Ni havas grandan diversecon inter niaj prelegantoj, montrantan la belan kunigilon de Esperanto bonvivanta. Tiuj mondanoj – vojaĝadantoj, lingvistoj, lokaj klubanoj – donos sian propran pensguston al nia kongres-supro; multaj delonge estas esperantistoj, kelkaj estas novuloj. Ĉe iu ajn programero preparu vin por aŭd- pens- kaj sent-frandado! Jen skiza prezento laŭ alfabeto ordo de la prezentantoj (por pli ĝisdataj informoj, vidu: [www.utelo.org](http://www.utelo.org)).

Rui ANDRADE, Brazilo

Loka esperantisto translokiĝinta ĉi tien antaŭ du jaroj.

Temo: Analizo de *Hilelismo*, libro de ZAMANHOF, kiu antaŭis lian homaranismon.

Robert BLAIR

Instruis lingvistikon ĉe Universitato Brigham Young de 1959 ĝis 1998. En 1980-81 kaj 1999-2000 kun sia edzino instruis la anglan lingvon en Ĉinio, kaj en 1992 ĉe Moskva Ŝtata Universitato. Ili loĝis tri jarojn en la baltaj ŝtatoj. Ili ankaŭ vivis en Centra kaj Sud-Ameriko, kie li studis diversajn indiĝenajn lingvojn. Li estas la ĉefa aŭtoro de diversaj lingvokursoj, kiuj estas uzataj en hejminstruado tra Usono. (Tiuj kursoj nomiĝas 'Power-Glide' kaj estas mirindaj kreaĵoj. Ili revekas per si lernvojn de infano; tuĵan akiron de vortoj kaj instinktan senton de uzado. Li kredas ke Esperanto estas la plej bona vojo al facila lingvakiro – fakte, en la latina kurso estas kelkaj paĝoj enkondukantaj Esperanton por faciligi komprenon de latina gramatiko.)

Temo: Enkonduka kurso de Esperanto. Eĉ se vi jam flue parolas, vi ekscitiĝos vidi liajn inspirajn kaj maldedajn lernvojn, celantajn malfermi naturan lingvakiron – per rakontoj, ludoj kaj lerte faritaj enigmoj.

Lingvolerno ne estas io sole por lingvistoj – ĝi estas ĝoja ludo kaj dumviva lumo, profitdona ne nur al la lernanto, sed eble eĉ pli al la instruanto!

Joel BROZOVSKY

Nuna direktoro de la Centra Oficejo de ELNA. De 1988 ĝis 2000, li loĝis en Japanio ĉe la ĉefsidejo de la ŝintoa religio Oomoto, kie li laboris kiel Esperantaj redaktistoj kaj instruistoj. Antaŭ tio, li vojaĝis en Esperantio dum tri jaroj.

Temo: personaj impresoj pri la Esperanto-movado en Japanio

Ellen EDDY

Profesie, instruisto de elementlernejaj infanoj. Membro de ELNA, UEA (delegito por Olympia, WA), AAIE, Kanada Esperanto-Asocio. Administranto por la Senpaga Poŝta Kurso, administranto de la Nord-Amerika Somera Kursaro de Esperanto (NASK). Ĉeestis kursojn ĉe SFŜU multfoje. Partoprenis en preskaŭ ĉiuj ELNA-kongresoj ekde 1982. Ŝi aktivis en la preparado de la video-projekto de ELNA *Pasporto al la tuta mondo*. Tradukis multajn infanajn librojn Esperanten.

Temo: Tradukado

Ron GLOSSOP

Emerita profesoro de filozofio ĉe Sud-Ilinojsa Universitato en Edwardsvilo kaj la aŭtoro de kelkaj libroj kiel *Confronting War* (eldonita jam en kvar eldonoj) en la angla lingvo kaj la baldaŭ eldonota Esperantlingva versio de *Monda Federacio?*

Temo: Politikaj kaj lingvaj aspektoj de la tergloba komunumo.

La homara komunumo iom post iom iĝas unuopa tergloba komunumo. Pro tio, kio devus okazi rilate al la politikaj institucioj en la mondo? Kaj kio devus okazi rilate al la uzo de lingvo en la monda komunumo? Ĉu la plej potenca naciŝtato Usono rajtas trudi siajn decidojn al la tuta monda komunumo kvankam ĝia loĝantaro estas nur 4.5 procentoj

de la monda tuto? Ĉu la Unuiginta Naciaro devus esti ŝanĝita, por ke ankaŭ la civitanoj en aliaj landoj povu pli partopreni en tiuj decidoj, kiuj influas la tutan planedon? Simile, ĉu la anglaparolantoj rajtas postuli, ke ĉiuj aliuloj uzu la anglan lingvon? Ĉu la ĉinparolantoj rajtas postuli, ke ĉiuj aliuloj uzu la ĉinan lingvon? Ĉar en la mondo estas dek tri naciaj lingvoj, kiujn parolas pli ol cent milionoj da homoj, ĉu iu ajn nacia lingvo estu tiu, kiun la tuta homaro devas uzi? Tergloba demokratia federacio bezonas tergloban lingvon por bone funkcii, kaj tergloba lingvo bezonas demokratian federacion por ĝin leĝdoni kaj uzadi.

Grant GOODALL

Vicprezidanto de ELNA, profesoro de lingvistiko ĉe la Universitato de Teksaso en El Paso. Iama studento kun stipendio de Fullbright ĉe la Universitato de Ĝenevo en Svislando, kaj gastprofesoro ĉe la Nacia Universitato de Comahue en Argentino. Li jam instruis la lingvojn hispanan, ĉinan, anglan kiel duan lingvon kaj Esperanton, inkluzive de kelkfoja instruado en NASK.

Temo: Kiel efike instrui per la videokurso *Pasporto al la Tuta Mondo*.

Pluraj lecionoj de la nova videokurso *Pasporto al la Tuta Mondo* jam estas pretaj kaj uzindaj por instrui Esperanton. Ĉi tiu sesio pritraktos kiel uzi ĝin en kursoj. Ne gravas ĉu vi jam estas sperta instruisto aŭ ne, aŭ ĉu vi jam havas preferatan libron kaj metodon aŭ ne, "*Pasporto*" donos freŝan vigecon kaj intereson al viaj lecionoj. Ĝi estas uzbla kiel la ĉefa instrumaterialo aŭ kiel suplemento al aliaj materialoj. Ĝi ankaŭ utilas kiel alloga spektindaĵo por klubkunvenoj. La preleganto donos konkretajn konsilojn kaj ekzemplojn pri la uzo de "*Pasporto*" por stimuli la lernadon de Esperanto kaj sukcesigi la kursojn.

Charles HALL

Loka esperantisto naskiĝinta en Vajomingo, Charles nun estas multvojaĝinto – kiel misiisto por la Eklezio de Jesuo Kristo en Norvegio, soldato en Ft. Ord (Kalifornio) kaj Okinawa, studento en BYU Utaho, en Francio, Germanio kaj Svislando... denove soldato en Azio. Tre avida genealogiisto, li vojaĝis tra Eŭropo (ofte gastanta ĉe esperantistoj) por trovi informojn pri siaj pragepatroj. Li daŭre kreas serion de geneologiaj atlasoj. Li parolas kvin lingvojn kaj instruis lingvojn en Pasco, Vaŝingtonio, kaj en orienta Eŭropo. Li estis delegito por la *Tutmonda Familia Kongreso* en Prago kaj Genevo, kaj amas esti kun sia daŭre pliampleksiga familia.

Temoj:

1. Esperanto kiel ilo por familia historia esplorado en la lando de origino.

2. Kiel fortigi la familiojn de la mondo?

Bill HARMON

Multjara komitatano A de UEA kaj ĉefdelegito por Usono ekde 1987. Membro kaj aktivulo en ELNA ekde 1953 (la sekvinta jaro post ĝia naskiĝo). Estrarano de ELNA de 1959 ĝis 1997, prezidanto 1976-82, redaktoro de la novajletero en 1977-78. Nuna komisiito pri testamentaj aferoj, pri UEA-aferoj kaj por kompili historion de ELNA. Honora membro de kaj ELNA kaj UEA.

Temo: Skiza historio de ELNA

Lusi HARMON

ELNA-komisiito pri vojaĝoj kaj pri la videobenda kurso *Pasporto al la tuta mondo*. Spertulo pri internacia vojaĝado kaj partopreninto en amaso da kongresoj. Lernis Esperanton post la edziniĝo, vidinta kiom multe Esperanto donis al la vivo de ŝia edzo. Lernis en la unuaj kursaroj ĉe SFŜU.

Temoj:

1. Esperantaj ekskursoj: raportoj kaj prognozoj

2. Ĉu via Pasporto estas ĝisdata? Kiel statas la videobenda kurso *Pasporto al la tuta mondo*.

Amanda HIGLEY

Kaliforniano 25-jara, vojaĝis

dum 16 monatoj en Eŭropa Esperantio per *Pasporta Servo*. Nun ŝi malkaŝos siajn sekretojn de malstreĉa, profunda vojaĝado: kion kunporti por minimuma pezo, kiel spontaneco kaj fleksebleco malstreĉas onin, kiel eltiri interesajn rakontojn el lokanoj, kiel eduki sin per muzeoj kaj urbopromenoj, kiel plej ĝui Esperantorenkontiĝojn, kaj kiel esti sekura kiel virino vojaĝanta sola. Aŭskultu rakontojn pri ŝiaj aventuroj kaj lernu teknikojn por via osa vojaĝo!

Temo: "Vojaĝado testud-stile: trankvila vagado kun hejmo sur-dorse."

Lee MILLER kaj Tim WESTOVER

Tim estas studento ĉe Davidson College en Nord-Karolino; Lee estas profesia flegisto en Columbia, Misurio. Ili klopodas kuraĝigi la aktivan uzadon de nia lingvo per verkado pri lingvo, kulturo, vivo, kaj per nova kaj tradukita literaturo. Lee redaktas kaj Tim enretigas la monatan retgazeton *Fasko* por nove verkita Esperanta literaturo. Ili kuraĝigas ĉiujn sendi ion al ili ĉe: <http://www.literaturo.net/fasko>. Almenaŭ vizitu la ttt-ejon por rigardi kaj ĝui la kreskantan verkĝardenon!

Temo: Pri la kreo de *Fasko* kaj ttt-a eldonado.

Lee MILLER kaj Tim WESTOVER rakontos pri la nova enreta revuo *La Fasko*: la historio de la projekto (kiu fontas el spertoj dum la pasintsumera NASK en San-francisko), la rondo de verkantoj, kaj metodoj de enreta eldonado. La lastatempa kreskego de la Interreto donas al Esperanto novajn rimedojn disvastiĝi tra la tuta mondo. Esperantistoj povas krei siajn proprajn retpaĝojn kaj aldoni siajn proprajn opiniojn kaj interesojn al tiu ĉi reto. Tim kaj Lee priparolos kelkajn metodojn krei kaj publikigi tiajn retpaĝojn.

Orlando RAOLA

Estrarano de ELNA. Naskiĝis en Havano, Kubo, sed ĵus ricevis usonan civitanecon. Ekde 1985 aktive partoprenas la naciajn (en Kubo kaj poste Usono) kaj internacian Esperanto-movadojn en diversaj roloj.

Temo: Komunikilo estas nur ilo: Kian rolon ni proponas por Esper-

anto?

Dum jardekoj la t.n. neŭtrala Esperanto-movado klopodas disvastigi la Internacian Lingvon. Sen juĝi ĉu tiu klopodo estis sukcesa aŭ ne, mi analizos dokumentojn kiuj montras, ke tra la jaroj signifa parto de la esperantistaro esprimis la komprenon, ke Esperanto estas nur ilo. Tiu konkludo devigas pripensi la strategian vojon por certigi kreskon de la uzo prefere al vartado de la ilo. Mi ankaŭ montros, ke historie kelkaj movadaj ideologoj kontraŭis tiun ĉi ideon, kaj alkroĉis al Esperanto plej diversajn (kaj absolute nerealajn) kvalitojn. Konklude, mi klopodos trovi kiujn ideojn en la nuna strategio de UEA kaj aliaj E-organizaĵoj kongruas kun la konkludo montrita per la titolo.

Camilla THOMAS kaj Anarie WHITE

Junaj lokulinoj, amikiĝintaj per Esperanto... kaj hejmlernado. Ambaŭ lernas hejme kaj ĝuegas la sperton! Camilla estas 19-jaraĝa, plejaĝa el kvar, kaj amas muzikon, lingvojn, pentradon, poezion... la tutan sperton lernadan! Ŝi esperas sekvi tiujn travive. Anarie estas 14-jaraĝa, la kvara el kvin infanoj, kaj ege lerta pianistino. Ŝi esperantistiĝis havanta 11 jarojn, kaj partoprenis dufoje en NASK.

Temo: Hejmlernado – kio estas, kial estas, kiel ĝi funkcias, kiel trovi la plej bonan lernovojon por si, kaj kiel plej profunde senti la liberecon de mem-kondukata lernado.

Ili bonvenigas demandojn!

Aparte de la prelegantoj, ankaŭ Dorothy HOLLAND pretos ekzameni tiujn kiuj volas, per la oficialaj ekzamenoj de AAIE. Estas duhora ekzameno, kun tri niveloj. Ne estos en specifita tempo kaj loko, do vi povos aranĝi mem kun ŝi ĉekongrese.

### **Ekskursoj logas**

Do, vi ĉiuj konatiĝos dumtempe... kaj ni esperas eĉ plimulte en la du ekskursoj pri kiuj mi nun parolu: Templata Placo kaj Promenado tramonta.

Kiel vi eble jam scias, Templata Placo estas loko plenigita de riĉa historio kaj signifo. Ĝia historio komenciĝis antaŭ la alveno de la pio-

niraj de eklezio LDS (mormona), en 1847. En 1840 tiuj pioniroj loĝis en la antaŭe marĉa Nauvoo, Illinois. Ili serĉis religian liberecon kaj, elpelite el loko post loko, ili povis finfine resti nur en tiu loko (apenaŭ enloĝebla). Sed tiu periodo de paco ne daŭris longe. Post ses jaroj svarmis denove la homamasacoj kontraŭ ili, kaj la homoj fuĝis ĉifoje eĉ trans ebenaĵo kaj montaro ĝis Utaho. El unu el la multaj ĉaregaroj venas fama rakonto: la prezidanto de tiu eklezio (Brigham Young) kaŝita sur malsanlito, kaj en stranga, dezerta loko, petis halton. Li eksidis, ĉirkaŭen rigardis, kaj kun feliĉo diris: "Jen la loko! Daŭrigu." (This is the place! Drive on.), citon, kiun oni vidas enirante Utahon per ŝoseo.

Do, jen la loko. Ĉi tie ili restis, ĉi tie ili konstruis. Ili komencis konstrui la Sallagan Templon... nur post 40 jaroj oni finis ĝin! Sed jen ĝi daŭras jam pli ol 130 jarojn. Ĉirkaŭ la Templo nun estas belaj florplenaj vojetoj, statuoj kaj konstruaĵoj de la du centroj por vizitantoj de la bone konata Tabernaklo.

La ĥoro havas sian komencon en la ĝoja kantado ĉirkaŭ tendofajro, dum la pionira translokiĝo okcidenten. Oni kantis tradiciajn kantetojn, religiajn harmoniojn... kantis ŝajne tiel bone, ke pasis nur unu monato post kiam ili atingis la valon ĝis oficiala ĥoro stariĝis. Dum 150 jaroj, ĝi multe kreskis... nun ĝi enhavas 325 gekantantojn... kaj pluan ĥoron por pretigi novajn membrojn por la rondiranta grupo. La ĥoro kantas tra la mondo kantojn de ĝojo kaj espero. Ekde la unua de septembro 1910, stariĝis ĉiusemajna televida elsendo

en kiu oni miksas pensan parolon kun kantado... taŭge nomata serio *Music and the Spoken Word*. Ĝi estas nuntempe la plej longe daŭranta televida serio en la Usona historio – kaj jen precize tiu kiun ni iros aŭskulti dimanĉe.



Lunde, ek al la montoj – neĝplenaj montoj de Utaho!... nu fakte, ni esperas ke ili estos **sen** neĝo dum nia veno – kaj ekpleniĝantaj per verdaĵo! Oni kompreneble neniam scias precize kiel agos la vetero, sed certe oni vidos burĝonantajn florojn, novajn elvolviĝantajn folietojn, kaj la freŝan elrigardon troveblan nur montpinte – ĉifoje de 11 000 futojn alta 'Kaŝita Pinto'. Malgraŭ la senneĝa sezono, ni veturos per la telfero konstruita por skiistoj. La skiejo nomiĝas 'Snowbird', kaj lokiĝas laŭ unu el ses kanjonoj deklivantaj al la ĉefurbo, el kiuj sur ĉiu oni multe skias ĉiujare. Montpinte, ni manĝos tagmanĝon, ĝuos la panoramon kaj poste ni decidus kiel reveni: ĉu telfere ĉu promene laŭ monta vojeto.

Laste, indas diri kelkajn vortojn pri la ĉijara simbolo (emblemo) de la kongreso, kaj ties signifo. Prave, ĝi estas simbolo de la Sallaga Templo – tre konata konstruaĵo, facile memorata, sed pli ol nur tio. La Templo estas simbolo mem de valoraĵoj celataj kaj estimataj. Eble la plej grava simbolo estas la kuneco, forteco kaj eterneco de la familio. Mormonoj kredas ke la familio estas io plej grava, plej bela, la plej sankta sociero iam ajn enmonda. Ili kredas ke la familio stariĝis pere de Dio. En la Templo familioj estas kunigitaj por Eterno.

Eterno? Jes! Sed tiu inkluzivas kaj vivantojn kaj vivintojn kaj vivontojn. Jen precize kial tiom da atento estas donata al trovado familia! Ekzistas centoj da serĉlokoj: la geneologia centro nefora de Templata Placo kaj ĝiaj branĉaj tra Usono, retejoj kaj diskoj.

Estas preskaŭ freneziĝo, kaj ne nur mormona. Ĉiuj tramonde volas scii de kie ili venas. Komuna deziro! Estas profunda bazsopiro, koni la familion....

Sed ankaŭ estas alia signifo al familio – grupo de homoj kiuj, malgraŭ malsameco, kune celas saman celon, revas similajn revojn, helpas la alian sukcesoj. Ĉu ne? Do, ĉu la celo de Esperanto ne estas tia? Por pligrandigi tiun serĉon, ĉu ne estas pli ol unu speco de familio? Jen la revo de ZAMENHOFO! Do, samideanoj, en Sallaga Urbo ni antaŭĝojas renkonti ĉiujn vin; kompreni novajn spertojn, sperti novan komprenon kaj senti ke paŝon-post-paŝe... *Esperanto familiigas la mondon!*

UTELO (Utaha Esperanta Ligo)

## THE 49<sup>TH</sup> ELNA CONFERENCE Salt Lake City, Utah, May 25-28, 2001 —summary of the 2<sup>nd</sup> bulletin—

There is a big variety of speakers for the conference, which will each give their own mental taste to our conference soup. Expect a treat for your ears, mind, and senses! You can see the names of speakers in the Esperanto version above.

For updates on the conference, and more information in English, see the web site <www.utelo.org>.

The Sunday excursion to Temple Square will be full of significance and over 150 years of history, in addition to the music of the world-famous 325-voice Tabernacle Quoir. We will attend the most long-lived TV show in US history: *Music and the Spoken Word*, continually shown from September of 1910.

The excursion on Monday will take us by ski lift to the top of 11 000' "Hidden Peak" at the ski slope Snowbird, to enjoy the Spring flowers and panorama.

The conference symbol represents the

famous Mormon Temple of Salt Lake City, and the eternal strength of the family. Family can be expanded to include the whole human family – and that is part of Esperanto's goal. So, come to Salt Lake City to understand new experiences, experience new understandings, and feel that, little by little, Esperanto makes the world a family!

Those who wish to take the Esperanto exam during the conference, please notify Dorothy HOLLAND by May 20<sup>th</sup>: ☎ 805/967-5241; ✉ dorothyh@west.net.

# Ĉu nova emblemo por ELNA?

En la venonta jaro, 2002, ELNA iĝos 50-jara. Kiel dece festi tiun bonaŭguran datrevenon? Kelkaj ideoj aperis, sed pliaj ankoraŭ bonvenas.

Ĝis nun, ELNA funkciis sen aparta propra emblemo. Sufiĉis la Esperantaj emblemoj (verda stelo kaj “melono”) kaj la siglo “ELNA”, sen speciala maniero grafiki ilin. Tamen, en la nuna mondo, estas evidente ke firmao aŭ organizo kiu deziras resti vaste konata bezonas markon aŭ simbolon tujrekoneblan. Sukcesaj markoj aŭ simboloj estas simplaj, plaĉaspektaj, kaj iel signifaj; tio estas, ili iel esprimas esencan econ de la firmao, produkto, aŭ ideo kiun ĝi simbolas.

Nu, ELNA serĉas tian markon, per kiu oni povos tuj rekonii nin, kiu esprimos ion logan pri ni, kiu estos sufiĉe simpla ke oni povos facile memori ĝin, kaj facile uzi ĝin pli-malpli ĉie, sur ĉio de ELNA. Por krei la plej taŭgan kaj bonan emblemon, ni volas utiligi nian plej fortan rimedon: la kreemon de niaj membroj.

Do, ni anoncas konkurson por desegni tian emblemon por ELNA. Premion ni anoncos poste. Ne estas limo pri nombro da desegnoj kiujn unuopulo povas sendi, sed

estos, kompreneble, limdato anoncota. Bonvolu sendi viajn desegnojn kaj ideojn al la Centra Oficejo en iu ajn konvena formo, desegnita mane aŭ komputile, kun aŭ sen koloro.

**Se vi sendas desegnon per retpoŝto, tamen, nepre indiku en la akompana retmesaĝo tre precize kio ĝi estas, en kiu formato, farita per kiu programo (kaj kiu versio) en kiu operaciuma sistemo. Sen tiaj indikoj, ni principe ne malfermas alirojn al retpoŝtajn pro la danĝero de virusoj, kaj necesus tro da tempo serĉi taŭgan programon por malfermi nekonatan grafikajon.**

Ekzistas tri-membra komisiono kiu pritraktos la desegnojn: prezidanto David WOLFF, vicprezidanto Grant GOODALL kaj la oficeja direktoro Joel BROZOVSKY. Ni antaŭvidas fruktodonan kunlaboron kun ideplenaj membroj por krei markon por la dua jarcentduono de ELNA kaj la tria jarmilo de la komuna erao. Ek al la desegnado!

Joel B.

## Esperanto – distraĵo por malliberulo

Mi ĉiam amis lingvojn kaj provis multfoje krei lingvon, sed sensukcese. Mi sciigis amikon, ke mi denove provos krei lingvon. Li informis min, ke li konas iun kiu studis lingvon tre simplan. Mi renkontis la viron studintan la facilan lingvon, kiu estas Esperanto. Ĝis tiam mi neniam aŭdis pri Esperanto. Miĉjo donis al mi mendilon kaj paperfoliojn sur kiuj estis tajpitaj kelkaj Esperanto-vortoj. Li ankaŭ pruntedonis al mi *The Esperanto Teacher*, kiu estas tre bona libreto. Mi entuziasmiĝis pri Esperanto kaj ekstudis ĝin. Mi enamiĝis al ĝi.

Tio okazis antaŭ dek ses monatoj. Mi kondamniĝis je sesjara mallibero, sed mi devas resti en malliberejo nur kvin jarojn kaj du monatojn, el kiuj jam pasis unu jaro kaj ses monatoj. Mi ne povas imagi kiel aspektus mia vivo ĉi tie sen Esperanto. Sen ĝi, mi frenezigiĝus. Mi rekomendas al ĉiuj konatoj provi Esperanton. Ili ne scias kiom Esperanto riĉigos ilian vivon. Persone mi povas nur diri: Esperanto estas mirinda. Dankon D-ro Zamenhof, dankon ELNA!

Larry LOWE (Beaumont TX)

## Leteru!

Rana ABEDIAN, PO Box 64815-439, Andimeshk, Irano, 30-jara fraŭlino (komencantino) serĉas korespondantojn en Usono kaj Kanado. Ŝatas legi, turismi, sporti k.a.

Helena PAJUK, p/a UN-oficejo, 1 Klovsky uzviz, UA-01021 Kijiv, Ukraino, 33-jara alloga fraŭlino, faka tradukistino ĉe UN, ŝatus konatiĝi kun samaĝa viro.

## Verkumuloj, jen okazo!

Ni planas eldoni literaturan suplementon *Literatura Odiseado 2001* ĉijare, se venas sufiĉaj materialoj. Do, se vi verkas aŭ tradukas en Esperanto, aŭ tradukas el la originala Esperanta literaturo en la anglan lingvon, sendu viajn verkojn (ankoraŭ ne publikigitajn!) al la Centra Oficejo ĝis la mezo de junio. Se vi ankoraŭ prilaboras la verkon, aŭ havas demandojn, kontaktu la redaktoron Ionel ONEȚ.

Joel B.

## El la Centra Oficejo

ELNA's annual conference is coming up quickly now — are you ready? The dates (May 25–28) are not far off. Have you sent in your registration form and arranged housing with the Heritage Center in Salt Lake City, where the conference will take place? If for any reason you don't have the registration form or need another one, let us know in the Central Office as soon as possible, and we will send or fax one to you. Don't be left out of the premier Esperanto event of the year in the USA!

At the time of the Convention, new members of ELNA's Board of Directors will be announced. All current members of ELNA should have received a ballot in the mail; be sure to mark it with your choices and send it back to the Central Office soon enough that it will reach us by May 24th. If it's too late to be certain of that, you can bring it to the Conference and hand it to one of us (Joel BROZOVSKY or Ionel ONEȚ) personally. But, since we will be counting them on Friday evening, they must be in our hands by the end of the Interkona Vespero on May 25th. Again, if for any reason an ELNA member did not receive a ballot, let us know, and we will send another one. Remember, that your name and address must appear on the envelope in which the ballot is placed when it is returned to us.

I look forward to seeing many of you in Salt Lake City!

Joel B.

## Korektangulo

“Never trust a math major with numbers!” Ever vigilant *estrarano* D. Gary GRADY has kindly brought to my attention a couple of numerical errors published here and in the last *ELNA Update*. In an article in the last issue of *Esperanto USA* about the changing postal rates, I wrote that a change in overseas letter rates from \$.60 to \$.80 was “a whopping 133% change”. It is a whopping change, but only 33%. I was thinking that the new rate is 133% of the old one, but somehow that is not what I wrote.

In an article titled “What Global Language?” in the last *ELNA Update*, I cited an article in *Atlantic Monthly*, saying that the US census in 1980 showed that 30% of the population was not English speaking. The real figure in the magazine was “one in seven”, which is a little over 14%, about half of what I wrote. My apologies!

Joel B.

# Internacia Manpremo

Supplement to *Esperanto USA* 2/2001

A Chinese Esperanto speaker once pointed out that Esperanto is like a linguistic handshake. When two people shake hands they both reach out halfway. When two people speak Esperanto they have both made the effort to learn a relatively easy, neutral language instead of just one of them making the effort to learn the other's difficult national language.

This is why this supplement is called *Internacia Manpremo* which means "an international handshake."

## Sukceso Finfine

*Some Thoughts on Writing the First Esperanto Symphony*

by David Gaines

*UEA music delegate, Washington, D.C.*

*Ex-president, Esperanto Society of Washington, D.C.*

On Friday night, October 7<sup>th</sup>, 2000, after one day of rehearsal and a day-and-a-half of recording sessions, the Moravian Philharmonic Orchestra of Olomouc (or, as it is known in the Czech language, Moravská Filharmonie Olomouc), one of the major professional orchestras in the Czech Republic, gave the world premiere performance of my *Symphony No. 1 ("Esperanto") for mezzo-soprano and orchestra*, with maestro Vit Micka conducting and the outstanding American mezzo-soprano, Kimball Wheeler, performing the demanding solo vocal part, as she had done earlier that week on the recording. Almost half the audience was made up of excited Esperantists who had come to Olomouc (in Moravia, the eastern half of the country) from as far as the Czech/German border—a drive of several hours. After enduring over half an hour of sometimes difficult modern music, they cheered for quite some time, many even standing, knowing that they were witnessing something most audiences never get to experience: a real piece of music history in the making.

It was a very special moment for me for many reasons. Most importantly, the symphony was my doctoral dissertation and took four years to prepare and compose (1994-1998). It is difficult to explain the feeling a composer has when a fine orchestra, after such a long time, finally brings a work of this magnitude to life in front of an audience. It's a mixture of

nervousness, tremendous relief, and great pride. Second, because it is incumbent upon doctoral candidates to contribute new knowledge or something extraordinarily creative to their field, I decided early on to compose a symphonic work with a prominent vocal part using Esperanto. Believe it or not, this had never been done before, and I was very excited at the prospect of being the first composer to produce such a work (Lou Harrison's *La Koro-Sutro* is the only other large-scale classical composition that I am aware of to use Esperanto text, and that is a choral, not a symphonic, work). Finally, I felt that I had succeeded, after many years of activism in the movement, in showing to the world that Esperanto is as suitable for this sort of serious cultural pursuit as any other language.

It never occurred to me, however, during my doctoral studies that I would actually be able to get the piece both recorded and performed within 2½ years of its completion. Many, if not most, works similar to mine languish in shoe boxes or closets or on hard drives for many years before a sympathetic conductor brings them to life. Because of its great length, extended instrumental requirements, use of a soloist, and (of course) Esperanto text, my symphony was almost guaranteed to meet this fate. However, thanks to some phenomenal good luck and the extraordinary generosity of a family friend, I was able to get the symphony

## Contents

<b>Sukceso Finfine</b> by David Gaines	1
<b>Almost Routine</b> by Thomas Alexander	3
<b>A Different Person</b> by Bill Harmon	4
<b>From a Utah Prison</b> by Ron Hinckley	4

both recorded and performed relatively soon after its completion.

The recording was produced by way of a remarkable project based in Boston. MMC Recordings (“MMC” stands for “Master Musicians Collective”) is the label, and it was the brainchild several years ago of the distinguished American composer William Thomas McKinley. McKinley saw that quite a lot of American music was going unheard and unrecorded because of indifference on the part of orchestras and chamber ensembles, plus the extremely high cost of recording classical music in the United States (due to union rules and other obstacles). He and MMC have established working relationships with fine eastern European orchestras who, following the loss of Communist state sponsorship, are in great need of funds, and thus are available to composers at rates far below what their western counterparts would charge (this should answer one of the questions I am most frequently asked: why I had to go all the way to the Czech Republic to get the symphony recorded). These orchestras provide impressively high levels of musicianship and have now become accustomed to playing and recording a wide variety of contemporary American music of all styles. There is sometimes even, as was the case with me, a

live concert performance added to the deal after the recording sessions are finished.

MMC, in turn, takes their recordings and makes them available for sale not only at their own web site, but in major retail outlets around the world, such as Tower Records, Borders Books & Music, and Amazon.com. Mr. McKinley was enthusiastic about taking on my symphony (plus one other work of mine) as a CD project, and I realized immediately that MMC was the best way to go to make the first Esperanto symphony available to the whole world, which it will be (as of this writing) in late June 2001. By the way, Kimball Wheeler is a frequent MMC collaborator and became quite curious about Esperanto as a language for singing. Because it is completely phonetic, Esperanto proved to be quite easy for her, particularly since (as a professional concert and opera singer) she is accustomed to singing in many different languages. It was exciting to watch her get into the spirit of the language during the recording sessions. Although, due to the stress of the recording sessions, she made a minor pronunciation mistake here and there, I think the Esperanto community will be very pleased overall with her performance.

The symphony is in four movements, each of which uses a separate source of text in Esperanto. The first movement sets the opening of a very pro-freedom speech Dr. Zamenhof gave at the 6<sup>th</sup> World Congress of Esperanto in Washington, D.C., his only visit to the United States. The second movement uses an excerpt from a poem by the renowned Esperanto poet and essayist, Dr. Marjorie Boulton of Great Britain. Her poem is also quite solidly pro-freedom. I found the text for the third movement (which I knew in advance I wanted to be slow and somewhat mystical) in Bulgaria, in a poem about the cosmos by the Bulgarian poet Penka Papazova. I wrote a poem myself for the final movement, influenced somewhat by Dr. Boulton’s work. I did this simply for practical reasons—to avoid copyright problems!

The reaction of the Esperanto community to the symphony has been warm and, on the part of those familiar with classical music, enthusiastic. Interview requests have come in from Esperanto periodicals in eastern Europe, and the director of the famous International Esperanto Museum in Vienna is interested in obtaining the CD as a historical artifact. As I men-

## Internacia Manpremo

Supplement to Esperanto USA 2/2001

Editor:

Sylvan Zaft  
36115 Grand River #104  
Farmington MI 48335

Contributions should be sent to “Sylvan Zaft” at the above address or, if possible, by e-mail to:

sylvanz@aol.com.

For this supplement we are especially interested in accounts in English of how you have used Esperanto. Have you formed strong international friendships? Have you had interesting experiences travelling abroad using Esperanto? Have you had fascinating correspondences with people in other countries?

Please send your accounts of these and other interesting experiences using Esperanto to the editor. If you would like your paper manuscript returned, please enclose a self-addressed envelope.



tioned, many Czech Esperantists travelled quite some distance to attend the premiere and their pride in Esperanto was very evident after the concert was over. In particular, the UEA delegate for railway and travel issues in Olomouc, Mr. Ladislav Lani, was quite hospitable to me, and took me on a short walk through the city that I will never forget. He showed me Olomouc's "Zamenhof Street" and its monument to Esperanto (two things that, remarkably, every town in eastern Europe seems to have!)—a large stone with a long inscription in the international language in honor of the "Esperanto tree" planted in 1932 which stands behind it. I found this monument so striking that I chose a photo I took of it to be on the front cover of the CD booklet.

To stay in touch with the impending CD release of the *Symphony No. 1 ("Esperanto")*, please visit the record label, MMC Recordings, on the web at [www.mmcmusic.com](http://www.mmcmusic.com) or my own web site at [www.davidgaines.org](http://www.davidgaines.org). As mentioned above, you will also be able to find the recording at all Tower Records and Borders Books & Music outlets (either in stock or by special order), as well as their respective web sites, plus Amazon.com. Following the album's release, I will be available for in-person signings and appearances at retail outlets that carry it. Please contact the classical buyer at your local record store if you would be interested in this, and please also feel free to contact me at [gaines@davidgaines.org](mailto:gaines@davidgaines.org).

## Almost Routine

by Thomas Alexander

Shortly after my wife and I started learning Esperanto, we got a copy of Richardson's *Esperanto: Learning and Using the International Language*. A series of articles called "Trans la Lingvajn Barilojn" describes an Esperantist's journey and his visits with local Esperantists along the way. As I read them I thought for sure that these stories had to be made up or exaggerated. Even though I was learning Esperanto, I still didn't think it was really possible that someone could actually speak an "artificial" language or that such a community of speakers could exist.

Now, only a few years later, these things seem almost routine.

Our first real dive into Esperantujo (after a few local meetings and a regional renkontiĝo or two) was a whirlwind six-day trip in Europe using the Pasporta Servo. We'd been learning the language for about a year by then.

We started out visiting my sister in England for a few days. While we were there, we called our first host to confirm plans. They had written us a letter with directions, but we did not receive it. He gave me directions over the phone (all in Esperanto) and also faxed a copy.

From England, we took a train to Brussels where we had a short layover. We never ventured out of the train station, but I enjoyed puzzling over the bilingual signs. Between my knowledge of Esperanto and German, I was able to pick out enough words from the French and Flemish translations messages to figure out more or less what the signs said.

That afternoon, we arrived in Bazeldorp, a small Flemish village with beautiful old buildings in a circle around a church. We were greeted at the door by one of our hosts. We all chatted for a while about various topics - how we got involved in Esperanto, what life is like in this country or that country, and then Dana and I went for a walk.

As we were walking back, we were greeted along the way by a man speaking Esperanto. It was our other host. (Apparently he was able to spot us as foreign visitors.) The three of us walked up to the castle to get their kids out of daycare, and we all went back to the house together to sit around the table and make a traditional Belgian food — French fries.

To this day, I don't know to what extent the father spoke English, but the mother, originally from Poland, spoke Polish, Flemish, and Esperanto. This couple met through Esperanto and thus continue to use it as their main language daily. Although neither of the children actively spoke Esperanto, they could understand it fairly well.

This stop in Belgium was typical of the other visits we made as we visited Esperantists in Germany and the Netherlands as well. All of our hosts showed us around the sites and let us catch a glimpse of their daily lives. One even treated us by paying for our transportation as we went sightseeing. In most of the cases, we're still in touch with these new friends - having seen them at the *Universala Kongreso* in 1999 and exchanging photos and Christmas cards.

## A Different Person

by Bill Harmon

Bill Harmon, a founding member of ELNA and a wonderful raconteur, has kindly consented to share with us some of his experiences with Esperanto.

Yamakawa Shuichi was a young Japanese Esperantist — early twenties, as I recall — who worked for a major Japanese trading company that specialized in fertilizers and farm apparatus. His job was to interpret and translate. I was living in Japan at the time (1972-75) and was Far East Manager of United States Lines, a major U.S. steamship company.

Yamakawa-san regularly attended the weekly discussion group that we held at our home in Tokyo when we lived there, and one evening he took me aside and asked whether I would help him with his English. His company was sending a delegation to the mid-USA states and were sending him along as the official interpreter. Shuichi was a very bright guy and realized that English as spoken by Nebraska or Kansas farmers might be somewhat different from the “standard English” one is taught in Japan. So he wanted to spend a few hours with me going over the sort of phrases that he would likely have to translate.

I agreed to help him, and we set the following Saturday afternoon for the rendezvous at my home. He showed up promptly at 1 PM and we started in on what turned out to be a lengthy and somewhat laborious session. He wanted to be sure that he understood all the idiomatic English that he might hear there. All of this was of course done in English.

We finished around 5, and as he was putting on his coat in the entryway, he suddenly turned to me and, in Esperanto, formally thanked me for the help. Then a thoughtful look came over his face as he added “Sed hodiaŭ vi estas malsama persono ol mi konas kiel Esperantiston - kaj mi ne certas ke mi ŝatas tiun personon!” Kaj kun rideto foriris.

Later, thinking that somewhat shocking statement over, I realized that he was just being very honest with me as one friend would be with another. That day I was no longer his “Esperantist comrade”, but a “sensei” - a teacher to whom he had to look up with respect, and he was speaking a language that was

much more difficult for him than for me, so he was “speaking uphill”, so to say. That experience was painful for him.

We are still friends, after 25 years or so, and he is still a very active Esperantist in Tokyo, and has attained a very high rank in his trading company.

---

## From a Utah Prison

by Ron Hinkley

I owe Dr. Zamenhof a debt of gratitude. Sentenced to prison for 10 years to life, I could've pulled in, as I've seen some do, or reverted to drugs to hide from the loneliness and boredom, the utter sense of futility. But I chose instead to use this time to grow and unfold, to reach out rather than shrink in.

Searching an almanac for organizations that might be of help to me in my reaching out, I spotted ELNA. I remembered having heard of Esperanto from an enthusiastic supporter in France. I'd been intrigued, but considered myself then too busy learning French to burden myself with learning yet another language. But now, here in prison, I welcomed the opportunity to learn Esperanto.

I joined ELNA and received a newsletter and my first lesson of the free 10-lesson postal course. Amazed at how easy it was to craft sentences in this new language, I almost immediately felt competent enough to respond to some of the pen pal ads in the newsletter. Soon I was corresponding with people from ten countries on four continents, and none of them had to learn English, and I didn't have to learn 10 different languages!

As time went by, the confidence I felt from learning and using Esperanto, coupled with the acceptance I felt from pen pals, helped me feel secure enough to start the long process of challenging and changing the thinking and beliefs which had led me to prison.

I believe that this type of one-to-one correspondence functions in some way to bring the world closer together, thus making the world a safer, more peaceful place.

Thank you, Dr. Zamenhof, and all who've kept Esperanto alive, and who've enabled and helped me to learn and use this marvelous tool.

# Ktp!

## Ĉeestindaj eŭropaj kunvenoj

Multaj (se ne ĉiuj) esperantistoj scias pri la Universala Kongreso (la ĉiujara kongreso de UEA) kaj la Internacia Junulara Kongreso (la ĉiujara kongreso de TEJO, la junulara sekcio de UEA). Sed kiom da esperantistoj – aparte novaj – scias pri la aliaj grandaj internaciaj kunvenoj? Mi nur lastatempe eksciis pri tri gravaj junulaj kunvenoj en Eŭropo – IS, IJF kaj IJS – kaj havis la okazon partopreni IS'on fine de la pasinta jaro en Germanio.

IS estas mallongigo de Internacia Seminario, kiu estas freneza, tutsemajna, junulara kunveno en Germanio. Ĝi estas aranĝata de la Germana Esperanto-Junularo (GEJ) kaj okazas ĉiujare en malsama urbo en Germanio. Partoprenas ĉirkaŭ 200-300 junuloj de 20-30 landoj, plejparte de Germanio kaj Francio. Ĝi okazas dum la jarŝanĝo, do en la lasta nokto de la jaro okazas silvestra balo, kiu estas kostumbalo kun konkurso por la plej bona kostumo. Eble en la komenco IS estis vera seminario, sed nun ĝi estas pli konata kiel granda diboĉa festo. Ankoraŭ estas dumtagaj prelegoj kaj okazaĵoj, sed mi aŭdis ke la veraj partoprenantoj dormas dum la tago kaj festas dum la nokto. Estis sufiĉe da ambaŭ tiuj specoj de homoj, tiel ke ĉiuj ĝuis la IS'on, ĉu dum la tago aŭ dum la nokto aŭ ambaŭ. La IS okazas en granda junulargastejo. Estas ĉambro nomita la diskoteko, kiu estas malfermita dum la tuta nokto kaj kie oni povas danci laŭ kutima danmuziko. (Mi surpriziĝis malkovri ke la muziko estis tute same kiel en Usono! Ne estis tiom da neanglalingvaj kantoj.) Estas ankaŭ ĉambro nomita la trinkejo, kie multaj fumegas. Mi estas ofte en fumplenaj usonaj trinkejoj sed mi neniam antaŭe spertis tiom da fumo! Mi ne povis spiri tie do mi ne estis en la trinkejo multe. La trinkejo estis unu el nur du lokaj kie oni rajtis fumi, do ĝi estis preskaŭ ĉiam plena je tia forta fumo. Mi tre bedaŭras tion ĉar la plejparto de la nokta konversaciado okazis tie, kaj mi ne povis partopreni. La alia loko por konversaciado estis la Guf-

Ligoj:

IS: <http://www.internacia-seminario.de>  
IJF: <http://www.esperanto.it/ijf25/index.html>  
KEF2000: <http://www.esperanto.fi/kef2000.html>  
Dolcxamar: <http://www.nettie.fi/dolcxamar/>  
Esperanto Desperado: <http://perso.wanadoo.fr/kultur.art.festival.eo/eo/kim.htm>

ujo. Tio estas la nomo de la senfuma ĉambro rezervita por trankvila konversaciado. Ĝi estas te-ejo kie oni nek rajtas fumi nek trinki alkoholaĵojn aŭ kafon. La Gufujo estas malhela, lumigita plejparte de kandeloj, kaj kun nur trankvila muziko – ne kiel la trinkejo kie kelkfoje homoj eĉ dancas sur la tabloj. Ĉiujare ĉe IS estas ankaŭ grandega libroservo, trovebla en la koridoro inter tiuj aliaj lokoj. Do ĉiam kiam oni piediras inter la okazaĵoj, oni povas vidi tablojn kaj tablojn da libroj, libretoj kaj muzikaĵoj.

Dum la vesperoj okazis amuzegaj programoj, ofte koncertoj, ĉar multaj talentaj homoj ĉeestis – inter aliaj, membroj de la rokgrupoj Persone kaj Esperanto Desperado. En unu nokto ĉiujare estas granda profesia koncerto. Ĉijare ludis la nova grupo Dolcxamar, kiu famiĝis lastatempe ĉe la lastatempa Kultura Esperanta Festivalo (KEF). La bonega nova muzikgrupo Esperanto Desperado (enhavanta unu membron de la fama rokgrupo Amplifiki) havis etan spontanegan koncerton en la dancejo. Aliaj vesperaj programoj inkluzivis skeĉojn kaj prezentadojn de aliaj talentoj de la partoprenantoj. Ĉio estis bonega kaj amuzega. Kiu sciis kiom mi povus amuziĝi en Esperantio?! La kunveno estis vere internacia. Fakte, ĝi estis mia unua multnacia kunveno kaj mi havis la okazon babili kun personoj de Germanio, Francio, Italio, Hispanio, Rusio, Hungario, Nederlando, Svedio, Danio ktp! Ĝi estis nekredibla sperto! Mi nur bedaŭras ke estis pli da krokodilado ol mi iam ajn aŭdis. Mi aŭdis ege tro de la germana kaj la franca. Eĉ kiam mi sidis apud ili, tro da homoj ne uzis Esperanton. Malgraŭ tio mi havis sufiĉajn kaj sufiĉe diversajn spertojn Esperante. Mi ludis multajn ludojn en Esperanto, diskutis politikon, Esperantion kaj eĉ amon. Ĝi estis nekredible miriga. Mi kuragiĝas ĉiujn junajn usonajn esperantistojn partopreni IS'on se vi ankoraŭ ne ĉeestis internacian kunvenon.

Ĉe IS mi informiĝis ke IS estas nur unu el tri similaj eŭropaj kunvenoj. La aliaj du estas la Internacia Junulara Festivalo (IJF), kiu okazas en Italio en aprilo, kaj la Internacia Junulara Semajno (IJS), kiu okazas en Hungario en julio.

Jacob SCHWARTZ (Somerville MA)

## JES estis sukces'!

Post kelkaj jaroj de neokazado, ja fine revekiĝis la regionaj junul-renkontiĝetoj “Junulara Esperanto-Semajnfino” (JES)! En Bostono ni, 11 entuziasmaj junuloj, amuziĝadis en junulargastejo la 23an ĝis 25an de marto. Kvankam preskaŭ duono el ni estis komencantoj neniam parolintaj la lingvon antaŭe, ni sukcesis tuj kaj ade paroli nur Esperanton dum ni gitarumis kaj kantis, komune manĝis proprakuireje, urbopromenis nokte, kaj babiladis kun fono de diversa aro de Esperantaj albumoj. Seriozflanke, ni eĉ tagmanĝis kun la prezidanto de ELNA, David Wolff, kiu rakontis al ni pri la situacio de nia landa movado.

Ni esperas ke ankaŭ aliaj aktivaj junuloj ofertos organizi JESojn! Estis facile organizi ĝin, kaj ege amuze – ajna junulo povus fari same por siaj regionaj junuloj. Ĉu vi ŝatus? Kontaktu Jakobon ([quark@alum.mit.edu](mailto:quark@alum.mit.edu)) aŭ Amandan ([amandahigley@hotmail.com](mailto:amandahigley@hotmail.com)) por kieloj.

### Komentoj de partoprenintoj:

Jacob and Amanda did an excellent job of organizing this group and driving the meetings alone. For three days, we spoke Esperanto almost exclusively. I want to tell you about the benefits and drawbacks of this approach, so that beginners like myself will know what to expect, and perhaps that organizers can continue to make fine adjustments to improve their technique.

I have studied Esperanto off and on for three or four years, but because I live in an area where there are few speakers, I had never truly spoken it until this weekend. So I could listen and make out the general topic discussed, but it was very hard to understand people precisely. It was even harder to speak.

For me, because I connect with other people through language and enjoy the experience of feeling that happen, this situation was a kind of hell. Imagine an experience that alternates between a kind of tortured small talk (Kion vi laboras? Mi estas lernanto. Diru al mi pri via familio.) and a kind of tortured attempt at philosophical inquiry (kaj do, kial vi ne kredas Dion?). It was difficult to break the ice.

In other words, we were living the language problem. Often, the group would break up, after much discussion in Esperanto, and perhaps a third of us would have no idea where to go. On the other hand, these problems

motivated me at a very deep level to learn the language: the first night, I dreamt in Esperanto.

Our time was kept open to suggested activities, and I think that everyone appreciated not being herded from event to event like school children on a field trip. However, I think that we beginners would have benefitted from playing a few of those dumb summer camp games designed to introduce people to each other. We would also have benefitted from a quick English translation of crucial logistic information, which could have prevented some real confusion and stress without, I think, much damaging the benefits of immersion.

In the end, I cannot recommend to beginners **strongly** enough that they attend a convention or group meeting. I have enjoyed the time spent here and it has helped my understanding of the Esperanto language immensely. (Conrad Cook, CT)

Mi ĝuegis JES-n. Estis bona ŝanco praktiki kaj plibonigi mian Esperanton. Estis mirinde vidi la plibonigon de la kapabloj de la komencantoj dum la 2 aŭ 3 tagoj. (Erin Piatetski, MD)

I had a wonderful time and met wonderful people. I spoke more Esperanto than I ever have before and my interest in using and speaking the language has been renewed. (Kevin Joyce, NJ)

Mi tre feliĉis esti ĉe JES. Ĝi estis mia unua kunveno, kaj mi povis interparoli kun ĉiuj, kvankam mi estas komencanto! Ĉiuj estis afablaj bonvenemaj kaj amikemaj. Ni havis bonan tempon en Bostono. Nun mi estas certa ke Esperanto estas kaj estos grava parto de mia vivo – mi ĝojas esti civitano de Esperantio! Espere, la junula movado kreskos; tiel pli multaj junuloj povos havi sontojn samajn kiel mi. (James Russell, MA)

Mi ekaktivigis en la movado antaŭ tri jaroj, sed ĉi tiu estas la plej grandnombra kunveno, kiun mi ĝis nun ĉeestis, kaj ankaŭ la plej amuza kaj enhavriĉa. Estis plezure renkonti eksterrete aliajn junajn esperantistojn kaj kompreneble reteni mian parolkapablon. Mi planas partopreni en similaj renkontiĝoj, ĉu en Bostono, ĉu aliurbe, kaj plifortigi la amikecojn ĉi tie komencitajn, ĉu renkonte ĉu koresponde. (Harald Helfgott, NJ)

Tre plaĉis al mi JES, ĉar neniam antaŭe mi povis konversacii tiom longe. (Aaron Brown, MI)

## DONACOJ AL ELNA DUM LA PERIODO

1 jan – 28 feb 2001

### DONATIONS TO ELNA DURING THE PERIOD

Jan 1 – Feb 28 2001

CHILDREN AROUND THE WORLD: Wongill Kim: 25.00; D Gary Grady: 10.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

GENERAL FUND: The Estate of Philip Schatzman: 5000.00; Grant Goodall: 500.00; Robert Swenson: 250.00; Kazuma Mori: 100.00; Philip Dorcas: 50.00; Ellen Eddy: 50.00; Charles Power: 60.00; RPLynch: 50.00; Anneke Mattson: 20.00; Craig Barshinger: 10.00; D Gary Grady: 10.00; Humphrey Tonkin: 10.00; Takaki Hashimoto: 5.00; Philip Schatzman: 4.05; Ruth Spaulding: 2.00; Mark Brush: 1.82.

GIBSON FUND: Charlene Baker: 10.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

GLENNY FUND: Charles Power: 30.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

GOLDMAN FUND: Teuntje Goldman: 15000.00.

HISTORY FUND: Takaki Hashimoto: 5.00.

KLARA ZAMENHOF FUND: Takaki Hashimoto: 5.00.

LEWIS FUND: Takaki Hashimoto: 5.00.

NASK FUND: William Maxey: 100.00; Orlando

Raola: 20.00; Jim Henry: 5.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

SCHULZE FUND: Kazuma Mori: 100.00; Thomas Goodman: 50.00; George Partlow: 50.00; Charles Power: 30.00; Steven Sorensen: 20.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

THOMPSON FUND: D Gary Grady: 10.00; Scott Westerman: 10.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

VIDEO FUND: John Bachrich: 5000.00; Darlene Evans: 500.00; SFERO: 403.00; Derek Roff: 200.14; Philip Dorcas: 200.00; Utako Kobayashi: 200.00; Robin Corbin: 100.00; Steve Wagenseller: 20.00; Steven Sorensen: 20.00; Bob Likuski: 19.67; Mary Sears: 12.00; Charlene Baker: 10.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

WOLFF FUND: Robert Swenson: 100.00; Arland Meade: 15.00; Edna Stein: 10.00; Scott Westerman: 10.00; David Gaines: 10.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

WOOD FUND: Edna Stein: 10.00; Takaki Hashimoto: 5.00.

*Thank you all! Dankon al ĉiuj!*

## TAGO POR LA TERO KAJ TUTTERA LINGVO

Okaze de la 31-a Tertago (Earth Day), la 21-an de aprilo 2001, la urbo Berklio (Berkeley) en Kalifornio planas diversajn muzikajn prezentojn, bazon, foiron, paradon de alternativaj veturiloj kaj aliajn agadojn por atentigi homojn pri la bezono konservi nian komunan hejmon, la teron, bonstata. La aktiveco koncentriĝos ĉirkaŭ urbcentra parko, kie oni starigos podion kaj budojn por la foiro kaj la bazon. Kiel kutime, ELNA estos inter la organizaĵoj kun budo en la foiro, helpata de najbarbuda organizaĵo Sintropiaj Komunumoj, forta subtenanto de Esperanto. Kvankam surface estas ne facile vidi la ligan inter lingvo ia ajn kaj ekologio, efektive se oni rigardas pli profunde, eblas vidi multajn ligojn inter Esperanto kaj ekologiaj principoj, aplikataj al kampoj ofte ignorataj de ekologiaj aktivuloj. Ni esperas pli informi la ĉeestantojn pri la ekologia efikeco de Esperanto. Espereble ankaŭ niaj samideanoj aliurbaj sekvos nian ekzemplon.



## Bonvenon

al la jenaj novaj membroj de ELNA (aliĝintaj inter la 1-a de januaro kaj 28-a de februaro 2001):

Paavo Allen (San Francisco CA), Ann Avila (Kansas City MO), Jesus Barajas (University Park PA), Paul Blanckenship (Shreveport LA), Elizabeth Bryant (San Antonio TX), Betram Davies (Ashland OR), Scott Davis (Lexington KY), Michael Duffy (Lakeview Terrace CA), Richard Gaskill (Vernon CT), Dennis Hein (Rochester NY), Jeremiah Isaacs (Austin TX), Greg Jewett (Loomis CA), Richard Kinne (Ithaca NY), Larry Lowe (Beaumont TX), Vladimir Minin (Baltimore MD), Stephen Moore (Beaumont TX), Thomas Richardson (Minneapolis MN), Helen Ridings (Wolfeboro NH), David Ross (Indianapolis IN), Marc Shafroth (Madison WI), Steven Turpin (Muncie IN), Zane Vadim (Marysville UT), Aimee Walker (Dafer MI), Paul Wright (Wichita KS)

**Herooj kaj martiroj.** "Valsiginto". KD + 8-paĝa broŝuro. Ĉe ELNA: Kodo: **HER001**; prezo: **\$16.60**.

La "herooj kaj martiroj" de la titolo estas tiuj de la pasintjarcenta Aŭstralio, kaj faktaj kaj fikciaj, kiel ilin prezentas Max Wearing en kaj kanto kaj poezio kaj prozo. Inter ili troviĝas aborigeno, ŝtelisto, juna ĉevalisto kaj la soleca edzino de brutpelisto.

La dorsinterna etikedo listigas 12 pecojn sur ĉi tiu kompaktdisko, sed fakte estas 13, ĉar la unua, kvarverso honore al la konata Aŭstralia bandito Ned Kelly (pri kies vivo oni laŭdire faris la unuan plenlongan kinofilmon), estas ripetita poste sur la disko. Kelly cetere estas unu el du ĉefrolantoj en la proza peco *La proceso kontraŭ Ned Kelly*, kies vortojn oni ĉerpis el la oficialaj protokoloj de la proceso en kiu li mortkondamniĝis.

Pluraj pecoj ne temas pri unuopaj personoj. Inter tiuj estas *Forĵetitaj*, pri ekzilitoj al Aŭstralio, la kanto *Botany Bay*, kiun oni ne konfuzu kun la samnoma poemo de Damo Mery Gilmore, kaj la kanto *La nigra ruband'*. Cetere, kvankam la kanto *Anĵo pelas brutojn* ŝajne nomas specifan personon, ankaŭ ĝi estas multe pli ĝenerala.

Aliflanke, la prozaĵo *La kaptiĝo de Benelong* parolas pri specifa historia persono. Ĉu Ĝak' Dulan' de la kanto *La kolonia knabo* estas historia, ĉu fikcia, li tamen estas unika. Simile unikaj estas la vagabondo en la konata kanto *Valsigante Matildan* kaj en la (en la poemo sennoma) ĉevalrajdanta heroo de *La vir' el Neĝrivero*, kiun kelkaj legantoj certe jam konas de la filmversio de antaŭ 15 jaroj. Ankaŭ la edzino de la fina, relative longa, prozaĵo *La edzino de la brutpelisto* de Henry Lawson, kvankam eble reprezentata de ĉiuj solecaj edzinoj de la epoko, tamen suferas specifajn spertojn, kiuj kreas por ni apartan, eble fikcian, individuan.

En la interna broŝureto troviĝas la vortoj por la kantoj – ne ĉiam fidele; precipe en *Valsigante Matildan* oni foje deflankiĝas de la ĉi tie presita versio por uzi version el la traduko en *Aŭstralia antologio*. Vortojn por preskaŭ ĉiu kanto oni povas trovi ankaŭ en

la libreto *Aŭstralia kantas sian historion*, kiun oni eldonis antaŭ tri jaroj samtempe kun alia aŭstralia E-lingva kantodisko *Unuvoĉe*. Por pluraj prozaĵoj estas malfacile aŭ neeble trovi la vortojn ie ajn en Esperanto. Tamen, posedantoj de *Aŭstralia antologio* povas regali sin, komparante la tradukon de Eliot-Harry-Towsey kun la ĉi tie prezentata. Simile, ili povas samtempe aŭskulti kaj tralegi la baladon pri *La vir' el Neĝrivero* (kiun cetere verkis "Banjo" Paterson de *Valsigante Matildan*), kaj trovi kelkajn tajperarojn en la presita versio, kaj ili povas ĝui la plenan version de la novelo de Lawson (kiu estas forte mallongigita por la laŭtlegado sur la disko).

La prezento de Max Wearing estas forta, klara, kaj preskaŭ sen akĉento, kiu iomete ĝenas ĉe *Unuvoĉe*. Mi mem preferus aŭdi kelkajn aliajn voĉojn, sed oni ĝuu, kion oni havas.

Don HARLOW (Pinole CA)

**Esperanto. Lalo Schifrin. Aleph Records, 2000**

Great title! Unfortunately the music has nothing whatsoever to do with the language nor the movement. Schifrin chose the title to support the cliché, quoted in the accompanying brochure, that "There already is a universal language. It is music." The album's notes go on to say that "To celebrate the millenium, Schifrin wanted to further accent the universality of his chosen art form. So he's written *Esperanto*, a piece that bridges styles and cultures."

In fact the music goes some distance towards the goal of creating this kind of bridge. Schifrin's compositions rely on mainstream jazz fusion for this kind of basic structure and overall tone, while being spiced liberally with gypsy, klezmer, tango, hindu, and other traditions. All six compositions of the suite are well-crafted vehicles for big band and superstar soloists. The core of the jazz band is the German radio network's WDR Big Band from Cologne. The featured soloists include Jean-Luc Ponty, Don Byron, James Morrison and others. Although Schifrin is mostly known in the jazz world, many who are not jazz listeners are already familiar with Schifrin's compositions through his film & TV scores: he wrote themes for *Dirty Harry*, *Bullitt*, *Mission: Impossible*, *Mannix*, and many other shows. Schifrin also arranged music for albums by Barbra Streisand, Dizzy Gillespie, Sarah Vaughn et alii; concerts of the "Three Ten-

ors", Count Basie, Paul Horn, et alii; and several internationally televised Christmas concerts. So his talents as an arranger and composer are widely recognised and undisputed. This music will undoubtedly please anybody who enjoys the mainstream big-band sound while relishing international spices and flavors. There are many excellent moments among which each listener will find a personal list of favorites.

Yet why should one buy this CD instead of Schifrin's other bigband albums like *Latin Jazz Suite* or *Jazz Meets the Symphony*? Let's be honest: it's the title. This album will give its owner a chance to casually introduce the subject of the international language into conversation. "Hey, Joe, wanna hear some cool jazz? And check out the liner notes, dude."

Schifrin himself wrote a page of the notes which includes a good but short explanation of the International Language. "In 1887, a Polish eye doctor, Ludwik Zamenhof, created an artificial language, which he called Esperanto. Its aspiration was to offer mankind a universal language. His efforts were not entirely without success (Esperanto is known in 83 countries and more than 30,000 books have been published in that idiom). However, today, only 100,000 people in the whole world speak Esperanto. Perhaps one of the reasons for its limited success is that there has always been a universal language: Music... Perhaps in my utopian interpretation of the world, this work symbolizes the possibility of a future in which the sounds of music, more than words, could bring universal peace, tolerance, and a real communication amongst the members of the human race." There is a real danger in this kind of over-interpretation of the metaphor: music is not a language, although it has enough similarities that the metaphor is meaningful and useful. But music will not bring universal peace nor tolerance: real communication which can bring about peace and tolerance must be based in political and social concepts which can be expressed only in real language. Perhaps some music will lead listeners to discover linguistic concepts or a social movement which can lead to realization of lofty ideals, especially if the title of the musical suite is *Esperanto*. This is a worthy accomplishment.

Miko SLOPER (Berkeley CA)

For information on how to order from ELNA book service, please consult our current catalog.

## Esperanto in the media

“Q: ‘Since there is a problem with communication worldwide, why not use Esperanto as a second language for all? It is easier to learn than any of the major languages.’ A: ‘Esperanto was a brilliant idea. It was the most successful of about a hundred such languages which were devised around the same time. And still has a great deal of use around the world. But the problem is that people vote with their feet – or rather, mouths and ears. English has achieved the position which Esperanto was arguing for – and despite the complexity of the language. If I was the God of language, I would not have chosen English to be the world language – because of its spelling, if for no other reason!’” (Fragment from a discussion with linguist David Crystal, which appeared in *word-a-day* chat a few weeks ago)

A review of *La Mirinda Soristo* (sic!) *de Oz*, translated into Esperanto by H. R. Dreyer (El Cerrito CA) appeared in *The Baum Bugle* Winter 2000, Vol. 44, Nr. 3. Arland Meade’s speech on Esperanto to the

Bartow Rotary Club on Jan. 17<sup>th</sup> generated an article in *The Polk County Democrat* (Jan 22, 2001), titled *Esperanto Proposed as Second Language for All nations*.

A whole category on “speaking Esperanto” on Jeopardy! Yes, and all five answers were questioned correctly. It happened on Feb 13, 2001.

In an article about wines, William Rice from *The Chicago Tribune*, compares the world of wines with the world of communication: “Many of these wines, say seasoned tasters, represent a ‘global’ or ‘international’ style, a vinous Esperanto. (*Saint Louis Post Dispatch* Feb 18, 2001)

Thursday, Feb 22, 2001, Wally Du Temple, Mark Fettes and Christian Richard were guests on CBC Radio 1, in a 40-minute show on Esperanto.

According to *Seattle Times* (Mar 3, 2001), “... at World Languages Day festivities, with more than a 1,000 high-schoolers in attendance, the most popular language was Esperanto.”

“Devised in 1887 by linguist Ludovic Zamenhof to promote international peace, love, and understanding, “universal dialect” Esperanto has been advocated by a few and ignored by everybody else. Maybe all it needed was the right promotional vehicle, which was perhaps what Leslie Stevens had in mind with *Incubus*, the first (and last) all-Esperanto feature.” (from a brief revue of *Incubus* published in *San Francisco Bay Guardian*, Mar 7, 2001)

“Realtors have devised their own vocabulary to describe the property they are pushing. It is sort of like Esperanto, the artificial language that supposedly was going to take over the world – except the real-estate version could be called Desperanto because the sellers are desperate to convince buyers that the pile of crumbling brick they are looking at is actually a castle in the rough waiting for a little tender, loving care.” (Charles Memminger in the online edition of *Honolulu Star-Bulletin*, Mar 26, 2001)

## Decidoj de la Estraro

Propono 2000-11: *Landa Kongreso en 2001*  
ELNA akceptu la inviton de la Urbo de Sala Lago por la Landa Kongreso, 25-28 majo 2001, laŭ la antaŭe dissendita diskuto.

Propono 2001-1: *Propono pri “Pasporto al la tuta mondo”*

ELNA and ESF agree as follows:

1. ELNA grants ESF non-exclusive, full, unconditional, perpetual use of all “Pasporto” materials to which ELNA holds the copyright (hereafter the Materials). These rights shall include the right to excerpt, copy, reproduce, distribute, and/or sell the Material, in whole or in part, throughout the world in any format or medium now known or hereinafter invented.

2. Both ELNA and ESF shall have the right, on their own and in collaboration with other nonprofit and for-profit entities, to create derivative and supplementary materials based upon and derived from the Materials. Each party will keep the other informed of all derivative and supplementary materials created pursuant to this provision.

3. Both ELNA and ESF shall also have the right to grant permission to use the Materials to any nonprofit entity or any for-profit entity desiring to use the Materials for edu-

cational or nonprofit purposes. In such cases the party granting such permission must inform the other in detail of the proposed use, at least six weeks prior to permission being granted. The purpose of this restriction is to allow and encourage mutual fact-finding and consultation, while preserving each of the parties’ right to act independently.

4. In consideration of the rights herein granted, ESF shall make a financial contribution of \$83,000 to ELNA for the development of the Materials.

## NASKinde

IT’S NOT TOO LATE  
TO REGISTER FOR NASK 2001!

Imagine enjoying two weeks in the heart of San Francisco and learning Esperanto at the same time. This is possible this year because the Summer Esperanto Workshop has

moved to a new location at a university that is close to all the activities that make San Francisco a favorite tourist city. The University of San Francisco is located next to the famous Golden Gate Park and a short bus ride from downtown, Fisherman’s Wharf, Castro Street, and Haight-Ashbury. You can even see the Golden Gate Bridge



from some of the dorm rooms.

Another special attraction this year is the filming of the final three episodes of *Pasporto al la tuta mondo*, the ELNA videotape course. You’ll be able to rub elbows with some of the stars of that series who will also be participating in the Workshop. For those who teach (or want to teach) Esperanto in school, at home, or in a club setting, you will learn how to use this series most effectively. Some of you who are interested in the very latest in other learning materials that are now available, and who are interested in expanding them for Esperanto use, will have a chance to try your skills. Bring your ideas and see how they can be developed.

If you haven’t made up your mind yet, you still have a few days. The most important thing is to contact Ellen Eddy (see information below) so that she can reserve a room for you before the deadline (we’ve been given a two-week extension until April 27<sup>th</sup>, so don’t delay). Scholarships are still available, so if you need some financial help, please ask for the rules to apply.

Ellen M. EDDY, 11736 Scott Creek Dr  
SW, Olympia WA 98512  
☎360/754-4563, ✉eddyellen@aol.com.

(continued from page 1)

The main languages under threat are those with 1,000 speakers or less with the mother tongue only spoken by older members of the tribe and increasingly shunned by the young. Over 1,000 languages are spoken by between 101 and 1,000 individuals. A further 553 are spoken by only up to 100 people.

Some researchers estimate that over the next 100 years 90 per cent of the world's languages will have become extinct or virtually extinct.

Many native people have a vested interest in maintaining a wide variety of animals and plants in their area so they are not reliant on just one source of food. But encroachment by Western-style civilization and its farming methods means that many of these varieties, encouraged by tribal and native people, are fast disappearing along with their genetic diversity. It is increasing the threat of crop failures across the globe as a result of genetic uniformity in the world's major crops.

The report cites work by UNEP's World Conservation Monitoring Centre in Cambridge, England, and other researchers on the disappearance of diversity in common crops.

New sources of medicines may also be being lost as a result of the decline of in-

igenous languages, cultures and traditions. Many indigenous peoples have intimate, local, knowledge of plants, such as herbs, trees and flowers and parts of animals, and their use as medicines which, in turn, could give clues to new drugs for the West. They also know the right part, such as the root, leaf, seed or flower, to pick and season in which to harvest these "natural medicines" so they contain the maximum amount of health-giving compounds.

This knowledge is often enshrined in ritual, ceremony and magic, underlining how culture, language, religion, psychology and spiritual beliefs can often not be separated from their understanding of the natural world.

News of the academics' study comes at the beginning of the United Nations Year of Dialogue among Civilizations. Part of its aim is to highlight the plight of indigenous cultures.

UNEP's report cites four key reasons why conserving native cultures should be urgently addressed.

"(They) have traditional economic systems that have a relatively low impact on biological diversity because they tend to utilize a great diversity of species, harvesting small numbers of each of them. By comparison, settlers and commercial harvesters target far fewer species and collect or breed

them in vast numbers, changing the structure of ecosystems", it argues.

"Indigenous peoples try to increase the biological diversity of the territories in which they live, as a strategy for increasing the variety of resources at their disposal and, in particular, reducing the risk associated with fluctuations in the abundance of individual species."

"Indigenous people customarily leave a large 'margin of error' in their seasonal forecasts for the abundance of plants and animals. By underestimating the harvestable surplus of each target species, they minimize the risk of compromising their food supplies."

"Since indigenous knowledge of ecosystems is learned and updated through direct observations on the land, removing the people from the land breaks the generation to generation cycle of empirical study. Maintaining the full empirical richness and detail of traditional knowledge depends on continued use of the land as a classroom and laboratory."

For more information, please see [www.unep.org/GC\\_21st](http://www.unep.org/GC_21st), or contact: Nick NUTTALL, UNEP Media Officer, [nick.nuttall@unep.org](mailto:nick.nuttall@unep.org) Robert BISSET, Information Officer, [robert.bisset@unep.org](mailto:robert.bisset@unep.org)

---

## FIVE MOST WANTED

by the Esperanto League

These volunteer tasks are on the lam. The League needs your help in apprehending them!

Task: Corporate style guide. Find or write professional guidelines for a unified appearance for all ELNA publications.

Priority: 1. Time: 1-2 hours per week. One-time (English).

Task: Resources Committee head. Do fundraising inside and outside of ELNA, find other resources.

Priority: 1. Time: 1-2 hours per week. Permanent (English).

Task: Commissioner for Complaints. Forward complaints from reticent members to the appropriate person.

Priority: 2. Time: 1-2 hours per month. Permanent (bilingual).

Task: Publicity Committee / mass media. Produce and distribute press announcements.

Priority: 1. Time: 1-2 hours per week. Permanent (English).

Task: E in bookstores. Get Esperanto books into "real" bookstores so the public can see that Esperanto really exists.

Priority: 2. Time: 1-2 hours per week. Permanent (English).

APPREHENDED: The task of LK Photographer is now in good hands! Thanks to David Halley for volunteering to do this.

You do not need to be an expert – but you do need enthusiasm! To help, contact one of our agents: Timothy Boronczyk at [organman20@hotmail.com](mailto:organman20@hotmail.com), ☎ 607/753-4249, or 331 Shea Hall, Cortland NY 13405; or David Wolff at [dwolff@world.std.com](mailto:dwolff@world.std.com), ☎ 978/264-0286, or 6 Durkee Rd, Acton MA 01720.

# VOJAĜU KUN ESPERO ĈI-JARE

**TAKE, la plej internacia okazaĵo en la Amerikoj en 2001  
15-21 aprilo**

La 5-a Tut-Amerika Kongreso de Esperanto (TAKE) arigos en Meksikio esperantistojn el Suda kaj Norda Amerikoj, kun tiuj venintaj el aliaj mondpartoj por kune festi, kongresi, ekskursi, diskuti, lerni kaj interamikiĝi. Kvankam teknika progreso pli ebligas elektronikajn kontaktojn tutmondajn, ankoraŭ restas granda bezono de persona kontakto kaj regiona kunlaboro. La ĉi-jara TAKE estos plia paŝo al tia solidaro.

## **49a KONGRESO DE ELNA**

**Salt Lake City, Utah – 26-28 majo 2001**

Festi kaj memori la celon de Esperanto dum tiu feria tago! Forta, juna, entuziasma grupo atendas nin tie. The "kongresejo" is the "miraculous" Olympic Village on the campus of the University of Utah, at the foot of the beautiful Wasatch Mountains. In the last four years this "small town" has grown into a large city in preparation for the Olympics, and we will have the opportunity of enjoying its new offerings, including inexpensive, modern and comfortable dorms, or the more expensive nearby Guesthouse Hotel. If you have misplaced the aliĝilo sent a few weeks ago, call the ELNA central office for another one right away.

## **NORD-AMERIKA SOMERA KURSARO DE ESPERANTO (NASKE) – 2-13 July, 2000**

**The best in the world!**

At the University of San Francisco. The instructors are all experienced and very well appreciated by those who have had the opportunity to study with them before: Dr. Grant Goodall, Dr. Duncan Charters and Derek Roff.

The sunnier, centrally located University of San Francisco will add pleasure to the 2-week program. The two levels will include: Gaining Confidence in Esperanto, and Audio-Visual Methods of Teaching and Learning Esperanto. Among the other available materials, the video series *Esperanto – pasporto al la tuta mondo*, will be extensively studied, both as a learning and as a teaching device. ANYONE INTERESTED IN HOW ESPERANTO CAN BE TAUGHT AND LEARNED, WHETHER IN THE CLASSROOM, CLUB SETTINGS, OR OVER THE INTERNET SHOULD PLAN TO ATTEND. More information can be obtained from

Ellen Eddy, 1176 Scott Creek Dr SW, Olympia WA 98512; ☎ 360/754-4563; 📠 360/786-9175; ✉ eddyellen@aol.com

## **86a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO 21-28 julio – Zagreb, Kroatio**

Spertu Esperanton en urbo kie Esperanto tre bone fartas! Zagrebo, ĉefurbo de Respubliko Kroatio, estas urbo kun riĉa historio kaj mezepoka etoso; tamen, urbo turnita al la estonteco. Esperantistoj abundas por helpi nin profunde ĝui la kongreson. Humphrey Tonkin reĝisoros la diskuton pri la kongresa temo: "Kulturo de dialogo – dialogo de kulturo". Parenteze, por la plej turismemaj inter ni, en Kroatio restas plejparto de la allogaĵoj de antaŭa Jugoslavio. *Pasporto* kaj la Familio Bonvolo nepre akompanos nin.

## **POSTKONGRESA EKSKURSO EN SLOVENIO KAJ ALBANIO, (nur por aventuremaj Esperantistoj!)**

**28 julio-6 aŭgusto**

Ni iros norden el Zagrebo al la belega Bled-regiono por 2 noktoj. Estas malfacile atingi Albanion, sed ni flugos tien kaj reen el Ljubljana, Slovenio al Tirana, ĉefurbo de Albanio. Albanio, la plej izolita kaj neglektita lando en Eŭropo, malfermis en la lasta jardeko siajn pordojn al internacia turismo, speciale al esperantistoj. Rande de la evoluinta, "civilizita" mondo, Albanio havis la bonŝancon konservi sian naturon, apenaŭ tuŝita de modernigo. La spirhaltigaj montoj, la kristalokvaj lagoj, la fajnsablaj plaĝoj kaj la plurjarcentaj historiaj restaĵoj allogas aventuremajn vojaĝantojn, por kiuj la kvalito de la ŝoseoj, transportrimedoj kaj hoteloj gravas malpli ol la varmece kaj gastemo de ĉi tiu malgranda, malnova sud-eŭropa popolo.

Post jardekoj de malpermeso, Esperanto regajnis siajn rajtojn en Albanio, kaj niaj samideanoj tie – daŭre izolitaj geografie kaj ekonomie – senspire atendas nin. Nia gvidanto estas la bone konata, aktiva Albana Esperantisto Bardhyl Selimi. Akompanos ankaŭ Ionel Oneț kaj ges-roj Harmon.

Por tiuj kiuj bezonos pli da komforto, ekzistas ankaŭ aliaj ekskursoj – inkluzive la Italan Esperanto-Kongreson en Trieste – kaj aliaj de UEA. Informoj pri ĉiuj haveblas ĉe:

**Esperanto-Vojaĝservo**

**6104 LaSalle Av, Oakland CA 94611**

☎ 510/339-2001; ✉ lusiharmon@aol.com

Esperanto League for North America  
PO Box 1129  
El Cerrito CA 94530

Non-Profit Org  
US POSTAGE  
PAID  
Permit #1040  
Leesburg, FL  
34748